REGULAMIN
FUNDUSZU GWARANCYJNEGO
IZBY ROZLICZENIOWEJ I
ROZRACHUNKOWEJ

Tekst jednolity przyjęty Uchwałą Zarządu nr 138/27/04/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 roku.
Regulamin wchodzi w życie z dniem 3 czerwca 2019 roku.

ROZDZIAŁ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Niniejszy Regulamin Funduszu Gwarancyjnego Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej, zwany dalej „Regulaminem”, określa zasady tworzenia i sposób wykorzystywania funduszu zabezpieczającego prawidłowe wykonanie zobowiązań wynikających z transakcji (dalej „Fundusz gwarancyjny”, „Fundusz”), organizowanego i prowadzonego przez Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. (dalej „IRGiT”) zgodnie z art. 68d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. 2017, poz. 1768; z późn. zm.), (dalej „Ustawa”).
2. Fundusz służy zabezpieczeniu prawidłowego wykonania zobowiązań wynikających z prowadzonych przez Izbę rozliczeń transakcji na pochodnych instrumentach finansowych, zawieranych w systemach obrotu w rozumieniu Ustawy.
3. Ze względu na stosowany model prewalidowania zleceń, wysokość wpłat do Funduszu Uczestników Izby rozliczających transakcje wyłącznie w zakresie Uprawnień do emisji określa się na poziomie 0 zł (zero złotych).
4. Prewalidowanie zleceń, o którym mowa w ust. 3, polega na weryfikacji każdego zlecenia kupna pod względem pokrycia finansowego oraz weryfikacji każdego zlecenia sprzedaży pod względem liczby posiadanych Uprawnień do emisji. W przypadku, gdy weryfikacja zlecenia kupna wykaże, że kwota zabezpieczenia wymaganego jest wyższa od wysokości limitu transakcyjnego lub weryfikacja zlecenia sprzedaży wykaże, że wymagana liczba Uprawnień do emisji jest wyższa od stanu posiadanych Uprawnień do emisji, zlecenia takie nie będą zrealizowane.
5. Poszczególne definicje używane w Regulaminie mają znaczenie nadane im w Regulaminie Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej prowadzonej przez IRGiT (dalej „Regulamin IRR”).
6. Do ustalania oraz obliczania biegu terminów określonych w Regulaminie stosuje się zasady określone w Regulaminie IRR.

§ 2

1. Fundusz zabezpiecza rozliczenia transakcji w zakresie pochodnych instrumentów finansowych, zawieranych w systemach obrotu prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. (dalej „Instrumenty finansowe”).
2. Fundusz tworzony jest z wpłat Uczestników Rozliczających w zakresie transakcji, o których mowa w ust. 1.
3. W skład Funduszu wchodzi zasób podstawowy oraz zasób rezerwowy Funduszu.

§ 3

1. Środki Funduszu wykorzystywane są:
   1) do pokrycia zobowiązań z tytułu rozrachunku transakcji objętych Funduszem w przypadku, jeżeli Uczestnik Rozliczający nie posiada środków na pokrycie tych zobowiązań, a wszystkie środki wniesione do systemu gwarantowania rozliczeń prowadzonego przez IRGiT przez tego Uczestnika Rozliczającego zostały w trakcie rozrachunku wykorzystane,
   2) w celu spełnienia świadczenia pieniężnego należnego od Uczestnika Rozliczającego, który nie wykonuje ciążących na nim zobowiązań pieniężnych wynikających z transakcji objętej Funduszem, której przedmiotem są Instrumenty finansowe,
   3) w celu pokrycia kosztów zamykania pozycji otwartych w wyniku transakcji objętej Funduszem, której przedmiotem są Instrumenty finansowe,
   4) w innych przypadkach określonych w Regulaminie lub Regulaminie IRR.
2. IRGiT przeprowadza stress-testy w celu monitorowania możliwości wykonania zobowiązań wynikających z transakcji objętych Funduszem, których stronami rozliczenia są Uczestnicy Rozliczający. Szczegółowe zasady przeprowadzania stress-testów określa Zarząd IRGiT.
3. W sprawach dotyczących zasad wykorzystywania Funduszu, nieuregulowanych w Regulaminie, stosuje się przepisy Regulaminu IRR.
4. IRGiT ustala, w oparciu o średnią wartość Funduszu z ostatnich czterech okresów aktualizacji, wartość minimalną wymaganych łącznie wpłat do zasobu podstawowego Funduszu. Wartość minimalna jest równa połowie średniej wartości Funduszu, w zaokrągleniu do 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych).
5. Wartość minimalna, o której mowa w ust. 4, podlega aktualizacji w każdym pierwszym roboczym dniu miesiąca kalendarzowego, przed aktualizacją wpłat Uczestników Rozliczających do zasobu podstawowego Funduszu.

ROZDZIAŁ II

WNOSZENIE, AKTUALIZACJA ORAZ REGULACJA WPŁAT DO FUNDUSZU

§ 4

1. Wpłaty Uczestników Rozliczających polegają na wniesieniu do Funduszu akceptowanych przez Izbę środków pieniężnych w walucie polski złoty. W sprawach dotyczących wnoszenia do Funduszu środków pieniężnych a także ich zwrotu, które nie zostały uregulowane w Regulaminie, stosuje się przepisy Regulaminu IRR.

2. Wniesienie wpłaty do Funduszu następuje w drodze uznania właściwego rachunku bankowego, określonego przez Zarząd IRGiT.

§ 5

1. Pierwsza wpłata do Funduszu powinna zostać wniesiona przez Uczestnika Rozliczającego do dnia podjęcia przez odpowiedni organ spółki prowadzącej system obrotu, decyzji określającej dzień rozpoczęcia działalności tego uczestnika lub podmiotu, którego Uczestnik Rozliczający będzie reprezentował w systemie rozliczeń, w zakresie zawierania transakcji, o których mowa w § 2 ust. 1, nie później jednak niż na dwa dni przed dniem rozpoczęcia tej działalności wskazanym w tej decyzji.
2. Uczestnik zamierzający uzyskać status Uczestnika Rozliczającego w zakresie transakcji objętych Funduszem, zawieranych przez inny podmiot, w związku ze zmianą uczestnika posiadającego taki status, zobowiązany jest wnieść pierwszą wpłatę do zasobu podstawowego Funduszu nie później, niż na dwa dni przed dniem, w którym zamierza on uzyskać status Uczestnika Rozliczającego w tym zakresie.
3. Wysokość pierwszej wpłaty jest równa trzykrotności wpłaty minimalnej ustalonej zgodnie z § 7.

§ 6

1. Wpłaty do zasobu podstawowego Funduszu podlegają aktualizacji w każdym pierwszym roboczym dniu miesiąca kalendarzowego. W przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa obrotu lub rozliczeń transakcji, Zarząd IRGiT może w drodze uchwały ustalić dodatkowe terminy aktualizacji.
2. Aktualizacja polega na ustaleniu przez IRGiT wymaganej wysokości wpłaty do Funduszu.
3. Aktualizacja wpłat wykonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 do Regulaminu.

§ 7

Wysokość wpłaty do zasobu podstawowego Funduszu dla Uczestników Rozliczających w zakresie transakcji objętych Funduszem, nie może być niższa od 20.000 zł (wpłata minimalna). Zarząd IRGiT może w drodze uchwały ustalić wyższą wysokość wpłaty minimalnej. O treści uchwały podjętej w tej sprawie Zarząd IRGiT informuje Radę Nadzorczą IRGiT na jej najbliższym posiedzeniu.

§ 8

1. Regulacja wpłaty odbywa się poprzez wniesienie przez Uczestnika Rozliczającego w zakresie

transakcji objętych Funduszem wpłaty uzupełniającej do zasobu podstawowego Funduszu albo poprzez zwrot Uczestnikowi Rozliczającemu części wniesionej przez niego wpłaty.

2. Regulacja wpłaty następuje na podstawie dokumentów zawierających informacje, o których mowa w ust. 3, wystawionych przez IRGiT i udostępnionych Uczestnikom Rozliczającym.
3. W dniu wykonania aktualizacji, do godziny 23.00, IRGiT udostępnia poszczególnym Uczestnikom Rozliczającym w zakresie transakcji objętych Funduszem, informacje określające zaktualizowaną wysokość ich wpłat do zasobu podstawowego Funduszu oraz wysokość ich zobowiązań lub należności pieniężnych do uregulowania w ramach najbliższej regulacji wpłat.

§ 9

1. Uczestnik Rozliczający dokonuje wpłaty uzupełniającej do godziny 16:30 w drugim dniu roboczym następującym po dniu udostępnienia mu informacji, o której mowa w § 8 ust. 3, wskazującej na istnienie po jego stronie zobowiązania w tym zakresie. IRGiT najpóźniej w kolejnym dniu roboczym dokonuje zwrotu części wniesionej przez Uczestnika Rozliczającego wpłaty, w przypadku gdy przekazana informacja wskazuje na istnienie po jego stronie należności z tego tytułu. W przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa obrotu lub rozliczeń transakcji, Zarząd IRGiT może w drodze uchwały ustalić w/w terminy odmiennie dla danej aktualizacji.
2. Regulacja polegająca na zwrocie Uczestnikowi Rozliczającemu części wniesionej przez niego wpłaty zostaje wstrzymana, w przypadku zaistnienia sytuacji, w której uczestnicy są zobowiązani do wniesienia wpłat dodatkowych lub odtworzeniowych, o których mowa w § 13 ust. 2 i 3 oraz w § 14 ust. 1-3.

ROZDZIAŁ III
ZASÓB REZERWOWY FUNDUSZU

§ 10

Zasób rezerwowy Funduszu tworzą przychody z lokowania środków pieniężnych wniesionych do Funduszu.

§ 11

1. Udział Uczestnika Rozliczającego w przychodach z lokowania środków, o których mowa w § 10, jest proporcjonalny, do jego udziału w Funduszu.
2. Udział uczestnika w środkach, o których mowa w § 13 ust. 5, jest proporcjonalny do jego udziału w zasobie podstawowym.

§ 12

Udziały w zasobie rezerwowym Funduszu są wypłacane Uczestnikom Rozliczającym

kwartalnie w trakcie regulacji przeprowadzanej w pierwszym miesiącu nowego kwartału, o ile nie występuje obowiązek wniesienia przez Uczestników Rozliczających wpłat do Funduszu. W tym przypadku udziały Uczestników Rozliczających w zasobie rezerwowym podlegają zarachowaniu na poczet wpłat do zasobu podstawowego Funduszu.

ROZDZIAŁ IV
WYDATKOWANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU
WPŁATY ODTWORZENIOWE I DODATKOWE

§ 13

1. Wydatkowanie środków Funduszu następuje ze środków zasobu podstawowego.
2. Z zastrzeżeniem ust. 4, Uczestnicy Rozliczający, z których wpłat dokonano wydatkowania, zobowiązani są do niezwłocznego odtworzenia wykorzystanej części Funduszu. Wniesienie wpłat odtworzeniowych następuje w stosunku do wartości wpłat Uczestników Rozliczających do zasobu podstawowego Funduszu. Wartość udziału Uczestnika Rozliczającego w zasobie rezerwowym jest zaliczana na poczet wpłaty odtworzeniowej.
3. Wpłaty odtworzeniowe wnoszone są do wysokości różnicy pomiędzy wartością wykorzystanej części Funduszu a łączną wartością środków wniesionych tytułem wpłat do zasobu podstawowego Funduszu przez Uczestnika Rozliczającego, który wbrew obowiązkowi nie posiadał środków koniecznych do przeprowadzenia rozrachunku transakcji.
4. Obowiązek wniesienia wpłat odtworzeniowych nie dotyczy Uczestnika Rozliczającego, o którym mowa w ust. 3.
5. W zakresie, w jakim sfinansowanie kosztów zamykania pozycji otwartych w wyniku transakcji objętej Funduszem, zostało dokonane ze środków Funduszu, zyski wynikające z zamknięcia tych pozycji, podlegają rozliczeniu ze środkami tego Funduszu.

§ 14

1. W przypadku, jeżeli w wyniku działań IRGiT realizowanych w celu doprowadzenia do wykonania zobowiązania wynikającego z rozliczenia transakcji zabezpieczonej Funduszem, środki Funduszu nie są wystarczające do pokrycia całkowitej straty uzyskanej w wyniku tych działań, Uczestnicy Rozliczający w zakresie transakcji objętych Funduszem, zobowiązani są do wniesienia wpłat dodatkowych w stosunku do wielkości ich dotychczasowych wpłat do zasobu podstawowego Funduszu, wynikających z ostatniej przeprowadzonej aktualizacji.
2. Wpłaty dodatkowe wnoszone są do łącznego poziomu pozwalającego na całkowite pokrycie strat uzyskanych w wyniku podjęcia działań, o których mowa w ust. 1.

3. Wpłaty dodatkowe wnoszone są wyłącznie w formie pieniężnej w terminie określonym przez IRGiT, przypadającym najwcześniej w następnym dniu roboczym po dniu dokonania wezwania do ich wniesienia. Zarząd IRGiT może postanowić w drodze uchwały, że wpłaty dodatkowe wnoszone są w ratach, w wysokości określonej w tej uchwale.
4. Niezwłocznie po wniesieniu wpłat dodatkowych, o których mowa w ust. 1, IRGiT wykorzystuje te środki w celu doprowadzenia do wykonania zobowiązania wynikającego z rozliczenia transakcji objętej Funduszem.

ROZDZIAŁ V
SKUTKI USTANIA, ZMIANY LUB ZAWIESZENIA UCZESTNICTWA ALBO PRZEJĘCIA UCZESTNIKA

§ 15

1. W przypadku ustania uczestnictwa albo takiego jego ograniczenia, z którym związana jest utrata statusu Uczestnika Rozliczającego w zakresie transakcji objętych Funduszem, IRGiT zwraca Uczestnikowi Rozliczającemu środki pieniężne pozostałe z jego wpłaty do zasobu podstawowego Funduszu, a także środki pieniężne stanowiące równowartość jego udziału w zasobie rezerwowym Funduszu, według stanu tych środków na dzień wypłaty. Zwracane Uczestnikowi Rozliczającemu środki mogą być pomniejszone o środki niezbędne do przeprowadzenia rozrachunku transakcji zawartych w związku z innymi transakcjami zabezpieczonymi środkami Funduszu, w zakresie których posiadał on status Uczestnika Rozliczającego.
2. Zwrot następuje po wykonaniu zobowiązań Uczestnika Rozliczającego w zakresie transakcji objętych Funduszem, za rozliczenie których ten podmiot odpowiadał.
3. Zasady, o której mowa w ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy:
   1) ustanie uczestnictwa następuje na skutek przejęcia Uczestnika Rozliczającego przez inny podmiot, który wstępuje w ogół praw uczestnika przejmowanego. W takim przypadku środki wniesione do Funduszu przez uczestnika przejmowanego i jego udział w zasobie rezerwowym zarachowuje się na rzecz uczestnika przejmującego, albo
   2) ograniczenie uczestnictwa następuje na skutek przejęcia Uczestnika Rozliczającego przez inny podmiot, który wstępuje w prawa uczestnika przejmowanego w określonym zakresie, a do wpłaty uczestnika przejmowanego do zasobu podstawowego oraz do jego udziału w zasobie rezerwowym został zastosowany tryb określony w pkt 1 zd. drugie.
4. Zwrotu środków, o których mowa w ust. 1, dokonuje się w terminie 7 dni po wykonaniu zobowiązań, o których mowa w ust. 2.

§ 16

Wpłata Uczestnika Rozliczającego do zasobu podstawowego Funduszu nie podlega aktualizacji w okresie zawieszenia jego uczestnictwa w zakresie transakcji objętych Funduszem, jednakże podlega wykorzystywaniu, oraz odtwarzaniu na zasadach ogólnych, do poziomu wpłaty w dniu zawieszenia uczestnictwa.

§ 17

W przypadku przywrócenia statusu Uczestnika Rozliczającego w zakresie transakcji objętych Funduszem, po okresie zawieszenia, wymagana wysokość wpłaty tego uczestnika do zasobu podstawowego Funduszu jest ustalana zgodnie z § 5 ust. 3.

§ 18

W przypadku przejęcia Uczestnika Rozliczającego przez inny podmiot w danym zakresie, wysokość wpłaty do zasobu podstawowego Funduszu, wymaganej od podmiotu przejmującego, określa się w wysokości ostatniej zaktualizowanej wpłaty uczestnika przejmowanego, wniesionej w zakresie objętym przejęciem, z zastrzeżeniem § 19.

§ 19

1. Wysokość wpłaty do zasobu podstawowego Funduszu, wymaganej od podmiotu przejmującego będącego zarazem Uczestnikiem Rozliczającym dokonującym wpłat do Funduszu, określa się na zasadach ogólnych, jednakże przyjmując za podstawę dane dotyczące uczestnika przejmowanego i przejmującego łącznie, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Przy określaniu wpłaty, o której mowa w ust. 1, dane dotyczące uczestnika przejmowanego uwzględnia się jedynie w zakresie objętym przejęciem.

ROZDZIAŁ VI

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

§ 20

IRGiT przedstawia uczestnikom Funduszu kwartalne i roczne sprawozdania ze swej działalności w zakresie zarządzania środkami Funduszu.

Załącznik nr 1 do Regulaminu funduszu gwarancyjnego Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej

Zasady wyznaczania wysokości wpłat do Funduszu

Podstawą do wyznaczania masy Funduszu i wpłat uczestników posiadających status Uczestnika Rozliczającego jest wartość ekspozycji niepokrytej. Ekspozycja niepokryta jest różnicą pomiędzy wartością wniesionych depozytów zabezpieczających, a wartością potencjalnych strat otrzymanych w wyniku przeprowadzenia stress-testów.

Ekspozycję niepokrytą wylicza się w oparciu o:

1) obliczoną wartość wymagań z tytułu depozytów wstępnych dla Instrumentów finansowych;

2) obliczoną wartość wymagań z tytułu depozytów uzupełniających dla Instrumentów finansowych;

3) parametry określone przez IRGiT.

Ekspozycja niepokryta Uczestnika Rozliczającego wyznaczana jest jako suma ekspozycji niepokrytych wyznaczonych dla danego Uczestnika na poszczególnych rynkach.

Na potrzeby wyznaczania wysokości wpłat do Funduszu, przyjmuje się, iż ze względu na stosowany model prewalidowania zleceń, o którym mowa w § 1 ust. 4 Regulaminu, wartość ekspozycji niepokrytej dla kontraktów spot na Uprawnienia do emisji wynosi 0.

Wielkość Funduszu (ograniczona poziomem minimalnym przyjętym przez IRGiT) jest wyznaczona przez maksymalną wartość ekspozycji niepokrytej wynikającej z niewykonania zobowiązania przez Uczestnika Rozliczającego, w odniesieniu do którego ekspozycje są największe lub drugiego i trzeciego największego Uczestnika Rozliczającego, jeśli suma ich ekspozycji jest większa. W przypadku gdy tak obliczona wartość Funduszu będzie miała poziom niższy niż wartość minimalna, o której mowa w § 3 ust. 4 Regulaminu, wówczas wysokość Funduszu określa odpowiednio jego wartość minimalna. Obciążenia z tytułu wpłat ustalane są proporcjonalnie do wartości ekspozycji niepokrytych poszczególnych uczestników.